

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XI. Hoe sommighe vande ghevanghenen ghestelt waren als hen gheboodschaft wierdt dat sy ghedoodt souden worden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

CAPITTEL XI.

Hoe sommighe vande ghevanghenen ghestelt waren als hen gheboodschapt wierdt dat sy ghedoodt souden worden.

TEr seluer tijdt hebbē de ghevanghenen sommige vande Geusen heuschelyck ende met stilte vermaent en indachtigh gemaect hunnē eedt / metten welken sy hen soo vastelijck beloofst hadden hen leuen vry te bewarē / waer op sy andtwoorddē : Hebben wy v d'leuen alleen belouet / soo willen wy v sonder cleederen als den naeckten Adam hier uyt iaughen . In deser manieren als de eene al-dus sprack / de andere al-soo / en nochtans yeghelijck scheen niet auctoriteyt ende bevel te spreken / soo stonden de saecken der ghevanghenen heel in twijfel / de hope veur-waer was luttel ende cleyn / de vzeese en schrick seer vele ende groot . De vzeese vermeerderde dcur een valsche tijdinghe die uyt den mondt van eenen Geus was ghecomen . De welke toe-ghesproken hadde eenen vande ghevanghenen die een weynigh vanden hoop was ghescheyden / ende hem ghelaten-de gheen droefheydt te hebben / schene niet vande ghevanghenen te zijn / ende hadde tot hem in't neerste verclaert / dattet nu gheraemt was dat alle de Papen en Monicken ter-stondt souden om-ghebraght worden / ende dat-men tot dien eynde hadde eenen bode metter haest ghesonden naer Dordrecht om den scherp-richter te haelen . D'andere soud-men naer den Bziel schicken tot den Graue / dat hy met hen doen soude wat hem gheliefde . Die dese tijdinghe ghehoort hadde / heeftse eerst den Gardiaen ende daer naer de twee Pastooren aenghegheuen . De Gardiaen dit hoorende ende

meynende al-soo waerachtigly te wesen / en heeft
nochtans ter werelddt gheen tecken van verflaghen-
heydt oft verbaestheydt ghetoot / maer houdende
de selue gheskeltinisse in t' aen-siecht / bleef syn oog-
gen neder-waerts slaende ter aerde / te weten om de
selue af te keere vande gene die daer rond-om ston-
den grimmende en de ghevanghenen beschimpende.
Het schene dat hy in dese stilte ende ruste des herten
alleen belygh was met hemelliche dinghen te con-
templeren / met Godt te spraken / hem ende syn on-
der-saten de Goddelijcke prouidentie ouer te ghes-
uen / ende syn aen-staende martyrie te bedencken.
Noch oock H. Lenaerd de Pastoor en is deur dese
sprake in d'aen-siecht yet verandert / maer toonde
syn ghewoonelijcke vromigheydt ende mannelijc-
ken moedt. Nochtans hadde noch eenighe hope
dat hy los ghelaten soude worden / om dies-wille
dat hy diekwils groote beleeftheydt hadde ghetoot
tot de ketters / de welke hy als eenen goeden herder
eerst vande dwalinghe tot het Catholijck ghelooue
bekeert / daer naer van vele onghemacks ende oock
vander doodt hadde verbeden. Onder de welke
was een Her-doooper die ouer viertigh iaren op sijner
lechten maniere her-doopt was / ende daer-op ghe-
vanghen zijnde / was in perijckel van syn leuen te
verliesen ende te lijden de pijnen die de Catholijcke
Princen teghen dul-danighe menschen van dier
lechten hadden gheordonneert. Maer deur de neer-
stigheydt ende goet-hertighe sollicitatie van desen
sijnen goeden Pastoor / was hy het perijckel des
doodts ontromen / ende vercreghen hebbende syn
remis / los ghelaten. Dese was met vele andere op't
Casteel ghecomen by de ghevanghenen / om te sien /
ende onder d'andere al-daer bindende H. Lenaerd
den Pastoor / is tot hem ghecomen als mede-lijden
met

met hem hebbende. Ende Leonardus dock met hem sprekende soo vele als den tijdt ende de saecken toe-lieten schene te willen eyschen sulckē beleefthepdt ende onder-standt om t'perijckel te ontromen als hy eer-tijds hem hadde ghedaen. D'welck veur-waer niemant in hem en can ghelasteren noch berispen/aen-ghesien eenen wijzen man toe-staet / noch spseluen lichtveerdelijck in perijckel te stellen / noch oock te veronachtsamen alle menschelijcke behulpsaemhepdt om tselue perijckel te ontloopen. Het welck oock deur d'exempel van eenen Paulus den heplighen Leeraer der Heydenen ghenoech beweset wordt / de welke om der vbanden handen te ontromen ende spseluen langher te sparen ten dienste vande heplighe Kercke/ een reyse wordt in een mande vande vesten af-ghelaten om de vlucht te nemē/ een ander reyse roept dat hy een bozgher van Groomen is ende ouer-sulchs niet strafbaer vanden President / een ander reyse protesteert dat hy een Pharisus is/ een ander reyse appelleert hy tot den Keyser van Groomen. Maer die bozgher / oft om dat hy nu weder-om in sijn veur-gaende dwalinghe was ghevalen (ghelijck sulcke menschen lichtelijck doen) oft om dat hy niet upt op-rechter herten en was bekeert tot het Catholijck ghelooue / maer alleenelijck veur dien tijdt hem ghevevult hadde ghehoudē / soo en heeft hy de gratie ende wel-daedt die hy ontfanghen hadde niet groot gheacht / noch sijnen wel-doender yet gheholpen / noch oock ghesocht te helpen. Van de andere Pastoor H. Nicolaes Poppel deur sijn bleek ende neder-gheslaghe aen-ghesiecht/schene te kennen te gheuen dat hy grootelijcks verslaghen van herten was. Ende men magh dat wel die groote vreesse toe-schryuen / de welke hy met redene hadde meer dan d'andere / om dat hy wel

wielte/ datter vele quade menschen seer qualijck op hem ghesint waren/ deur dien dat hy ghewoon was in sijne publike sermoonen met groote vry-moedighheydt ende scherpigheydt der menschen ghebreken te straffen / ende sonderlinghe de secten ende sectarisen te ouer-gaen. Ende al ware dit al-soo gheweest / soo en magh-men nochtans t'selue met redene in hem niet begripen / aen-ghemerckt dat dul-danighe vzeelse den mensche al-soo naturlijck is / dattet in syner maght niet en is de selue t'eenemael van hem te keeren / al name hy oock het bevel van sijn redelijck verstandt tot sijn hulpe ende onder-standt. Daer-om oock Christus het hoofd ende de Heere van alle Martelaers / heeft willens sulchs aen-ghenomen ende ouer hem laeten comen / op dat de gijene dien t'selue teghen hunnen danck soude ouer-comen / deur sijn exempel souden ghe-troost ende gheskerckt worden. Hoe wel dat ick van desen Heer Poppel meer t'ghevoelen hebbe dat hem sulchs gheschiedde / als oock stercke vrome mannen ghebeurt / die met verstandt ouer-legghende hun groot perijckel / met vzeelse ende achter-dencken hunnen strijdt beginnen : maer nu in't vechten wesende / toonē sy dat sy cloecke stercke mannē zyn / contrarie dan-men licht-beerdige ende vernictelijcke vechters som-tijds liet doen. Sulchs dat naer mijn ghevoelen dese vzeelse van Heer Poppel / die inde ontsettinghe sijns aen-siechts ghemerckt wierdt / anders niet en was / dan een veur-siechtighe ouer-peysinghe van sijnen aen-staendē strijdt / aen d'een sijde sijn cranckheydt ende onsterckheydt bemerkende / maer aen d'ander sijde de hulpe der Goddelijcker cracht verhopende ende aen-roepende / ende hem al-soo veur-siechtelijck totten strijdt der martyrien bereydende. **W**ar-waer hoe verre dat dese man verزند was

van

Van traegheydt ende swack-moedigheydt / blijkt hier uyt ghenoech / dat hy on-langhs te veuren ghe-
vraeght zijnde oft het gheozloft was den Prince
van Orangien in dit stuck eedt te doen / heeft sim-
pelijck geantwoordt dat t' selue sonder dood-sonde
niet en conste gheschieden. Maer noch vele beter
heeft hy nae-der-handt sijn vroom-hertigheydt ghe-
toont / met die openbare belijdinghe des Catholijc-
ken gheloofs die hy ghedaen heeft inde teghen-woz-
digheydt van sijne vyanden die op hem vermoerden
ende de doodt veurde handt dreyghden aen te doen:
daer wy t' sijner plaetse van spreken sullen.

CAPITTEL XII.

Van den aerdt der Politiken, ghelijck-men-se
noemt.

DAn t'en was gheen wonder al schenen de ghe-
vanghenen / die hun perijckel veur ooghen sa-
ghen / te vreesen ende bleek te worden / als oock
vande ghene die ghecomen waren om te kijcken de
sommighe veur het aen-mercken van hunne alen-
digheydt hun colleur ende ghesteltenisse des aen-
gheliechts veranderden / en daer veur te kennen ga-
uen hoe droeuigh hunnen moedt van binne ghestelt
was: by-aventueren dat sy veur menschelijcke af-
fectie mede-lyden hadden met dese quade aenture
van hunne mede-borghers / oft dat sy van al-sulcke
meyn-eedighe vyanden niet vele beter aenture veur
hun en verwachteden / en veur seker moghten vrees-
sen / oft dat hunne consciencie hen begonst te vroegen
van t'ghene dat sy bedreuen hadden / dat sy veur het
licht-beerdigh inne-laten inder stadt van allulcke
onghebreelde soldaten soo vele onnoosele borghers /
iae goede degghelycke mannen in't uysterste perijckel